

Etelä-Savon hyvinvointialueen uusien palvelusetelien käyttöönotto ja palvelusetelien arvot vuonna 2024.

Aluehallitus 27.11.2023 § 333

10057/00.02.10/2023

Valmistelija palvelupäällikkö Niina Helminen p. 044 794 4002
palvelualuepäällikkö Satu Auvinen p. 044 351 2302
ylihammaslääkäri Tiina Haataja p. 040 152 7563
tulosaluepäällikkö Heli Järnefelt p. 040 359 6605
tulosaluepäällikkö Lotta-Sofia Kosonen p. 044 417 3521
ylilääkäri Erika Rannanheimo p. 040 568 0474
tulosaluepäällikkö Satu Karvonen p. 040 359 7758

Palveluseteli on vaihtoehtoinen tapa järjestää hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevia sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluja. Asiakkaan asemaan vaikuttavat samat erityislainsäädännön säännökset kuin muillakin tavoin järjestetyssä sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluissa. Palvelusetelin myöntäminen perustuu aina hyvinvointialueen sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön palvelun tarpeen arvioon.

Palvelusetelien käyttöä säätelee [Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä \(569/2009\)](#) (palvelusetelilaki). Sitä sovelletaan palvelusetelin käyttämiseen hyvinvointialueen järjestämissä sosiaali- ja terveystaloudissa silloin, kun palvelua tuottavat yksityiset palveluntuottajat. Palvelusetelin sääntökirjat muodostuvat kaikille setelituottajille yhteisestä yleisestä osasta ja palvelusetelikohtaisista osista.

Palvelusetelin käyttäjällä on oikeus valita haluamansa palveluntuottaja hyvinvointialueen ylläpitämästä palveluseteliyrittäjäluettelosta. Palvelusetelijärjestelmässä järjestäjä ei tule sopimusosapuoleksi asiakkaan palvelusta sovittaessa. Palvelusetelin käyttämisestä sovitaan kuluttajan asemassa olevan asiakkaan/potilaan ja palveluntuottajan välisellä sopimuksella.

Palveluseteli voi olla tasasuuruinen tai tulosidonnainen. Tasasuuruinen palveluseteli on kaikille yhtä suuri ja tulosidonnaisessa asiakkaan tulot

vaikuttavat palvelusetelin suuruuteen. Hyvinvointialue voi asettaa palvelusetelipalvelulle hintakaton. Hintakatolla tarkoitetaan palveluntuottajalle maksettavaa enimmäishintaa. Palvelusetelin arvo ja mahdollinen hintakatto määritetään sääntökirjan palvelukohtaisissa osissa.

Hyvinvointialueella on käytössä palvelusetelit ateriapalvelun, henkilökohtaisen avun, henkilökohtaisen budjetoinnin, ikääntyneiden asumispalvelujen, kotiin annettavien palvelujen, lapsiperheiden kotipalvelun, lääkinnällisen kuntoutuksen, mielenterveys- ja päihdepalvelujen, omaishoidon vapaan, perhehoidon vapaan, rintamaveteraanien kotiin vietävien avopalvelujen, siivouspalvelun ja vammaisten palveluasumisen järjestämisessä. Uusia palveluseteleitä voidaan ottaa käyttöön joustavasti. Palvelusetelin sääntökirjan yleinen osa ja uusien palveluseteleiden palvelukohtaiset osat ovat esityslistan oheisena. Yleistä osaa on päivitetty Soteri-rekisterin sekä rikosrekisteriotteen tarkistamisen osalta.

Palvelusetelin arvoja on mahdollisuus muuttaa vuosittain. Osassa palveluseteleissä on ehdotettu arvon korottamista. Palvelusetelien arvon korottaminen ja perusteet on arvioitu palvelusetelikohtaisesti palvelualueen asiantuntijoiden toimesta. Mahdollista korotusta arvioidessa on huomioitu palvelusetelin käyttöä, palveluntuottajien hintoja, kustannustason nousua sekä aiemmin tehtyjä tasokorotuksia.

Palvelusetelien arvojen korotuksella voidaan varmistaa, että asiakkailta on mahdollisuus valita palvelu yksityiseltä palveluntuottajalta palvelusetelillä edelleen, kun palveluntuottajat määrittelevät palvelujen hintoihin korotuksia. Palvelusetelillä järjestetty palvelu on vaihtoehto omana palvelutuotantona tai ostopalveluna tuotetulle palvelulle.

Ikääntyneiden palveluissa on valmisteltu käyttöönotettavaksi kuntouttavan päivätöiminnan palveluseteli. Lisäksi palvelusetelien arvoihin esitetään liitteen 1. mukaisia korotuksia. Lisäksi esitetään, että kotiin annettavien palvelujen palveluseteliryhtymälle voidaan maksaa palvelusetelin myöntävän viranhaltijan harkinnan perusteella matkakustannuksia voimassa olevan KVTES matkustussäännön mukaisesti tosiasiallisten kilometrien mukaan. Palveluseteliarvojen muutoksista ja uusien seteleiden käyttöönotosta arvioidaan aiheutuvan noin 55 000 €:n kustannusvaikutuksen vuodelle 2024.

Sosiaalipalveluissa esitetään lisättäväksi lapsiperheiden kotipalveluun palvelusetelin lauantaituntihinta, jotta asiakkaille järjestyy palvelu heidän todellisen tuen tarpeen ajankohtina. Palvelusetelillä tuotettu palvelu satunnaisissa viikonlopputarpeissa on notkeampi ja kustannustehokkaampi verrattuna oman palvelutuotannon resursseilla toteutettavaan palveluun. Lisäksi esitetään, että lapsiperheiden kotipalvelun palveluseteliyrittäjälle voidaan maksaa palvelusetelin myöntävän viranhaltijan harkinnan perusteella matkakustannuksia voimassa olevan KVTES matkustussäännön mukaisesti tosiasiallisten kilometrien mukaan.

Palveluseteliarvon muutoksesta arvioidaan aiheutuvan noin 12.000 € kustannusvaikutuksen vuodelle 2024. Kustannusnousu katetaan ostopalvelua vähentämällä sekä oman henkilöstön palkkakuluista. Matkakorvausten kustannusvaikutus arvioidaan olevan neutraali, koska ne vähentävät omille työntekijöille maksettavia matkakorvauksia.

Vammaispalvelujen asumispalveluissa on kilpailutus kesken. Kilpailutuksen tuloksen perusteella tarkastellaan vammaispalvelujen asumispalvelustelien arvoa v. 2024 aikana.

Terveyspalveluissa palvelusetelien valmistelun taustalla on asukkaiden valinnanvapauden, yhdenvertaisuuden ja palvelujen saavutettavuuden parantaminen. Hyvinvointialueen ensimmäisen toimintavuoden aikana on tunnistettu vaikeasti hallittava sopimusverkko ja tarve yhdistää terveyspalveluiden palveluita yli toimialojen ("myö yhdessä"). Lähtökohtana on sujuvat ja oikea-aikaiset palvelut lähellä asukasta. Tavoitteena on hoitoon pääsyn turvaaminen lain velvoittamissa rajoissa, kustannusten hillintä ja parempi kokonaisuuden hallinta ostopalveluissa.

Terveyspalveluissa on valmisteltu käyttöönotettavaksi terveyspalveluiden yhteiseen käyttöön seuraavat palvelusetelit:

- Suun terveydenhuollon palvelusetelit
- Koululaisten näöntarkastuksen palvelusetelit
- Terapioiden osalta EMDR, psykofyysinen fysioterapia, neuropsykologinen kuntoutus
- Tutkimusten osalta neuropsykologin tutkimuksen ja psykologin tutkimuksen palvelusetelit
- Apuvälineiden osalta peruukki palveluseteli

Terveyspalveluissa on muokattu terveysten palveluiden yhteiseen käyttöön soveltuvaksi tai hintojen osalta jo käytössä olevia seuraavia terapioiden palveluseteleitä:

- lymfaterapia
- musiikkiterapia
- pariterapia
- perheterapia
- puheterapia
- toimintaterapia
- yksilöpsykoterapia

Alueellisten palvelujen saavutettavuuden parantamiseksi terapioiden osalta on sääntökirjaan lisätty kohta matkakustannusten määräytymisestä.

Matkakustannukset korvataan palveluntuottajalle erikseen palvelusetelin arvon lisäksi, kun edestakainen matka on vähintään 10 km ja korkeintaan 200 km.

Tämän korvauksen suuruus on verohallinnon määräämä verovapaan korvauksen enimmäismäärä.

Terveyspalveluissa palveluseteliarvojen muutokset ja uusien seteleiden käyttöönotto arvioidaan kustannusneutraaliksi vuodelle 2024.

Hallintosäännön 9 § mukaan aluehallitus päättää maksut ja hinnat aluevaltuuston vahvistamien periaatteiden mukaisesti. Liitteessä on kuvattu palvelusetelien arvot vuonna 2023 ja ehdotus arvoksi vuodelle 2024. Liite 1.

Hyvinvointialuejohtajan esitys:

Aluehallitus hyväksyy palvelusetelin yleisen sääntökirjan sekä päättää, että palveluseteli on käytössä liitteessä 1 mainituissa palveluissa ja vahvistaa niiden arvot 1.1.2024 alkaen liitteen mukaisesti.

Käsittely:

Merkitään, että palvelupäällikkö Niina Helminen, tulosaluepäällikkö Lotta-Sofia Kosonen ja toimialajohtaja Saara Tavi asiaa selostivat asiaa kokouksessa ja vastasivat aluehallituksen jäsenten kysymyksiin.

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Tiedoksi